

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут
Кафедра образотворчого
мистецтва

СИЛАБУС

Освітнього компонента – ОК 11

Навчальна дисципліна – Композиція (спецкурс)

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	02	Культура і мистецтво
Спеціальність	023	Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітня програма	ОПП «Образотворче мистецтво»	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	курсова робота	
Форми контролю	іспит	

Викладачі:

Горбенко Анатолій Олександрович, професор кафедри образотворчого мистецтва,
ahi_izo@ukr.net

Потужний Микола Дмитрович, доцент кафедри образотворчого мистецтва,
nikolap57@ukr.net

Валюк Юрій Петрович, доцент кафедри образотворчого мистецтва,
yuriy.sm.od@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни студенти набувають знання та вміння: здійснення пошуку виразної пластичної мови для створення художнього образу в живописній та графічній композиції; оволодіння своєю виконавчою манерою та своїм композиційним баченням живописної та графічної композиції; зі створення довершеного художнього витвору на рівні виставкового варіанту.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: Академічний живопис; Академічний рисунок; Основи художньої композиції; Академічний рисунок.

Програмні результати навчання:

ПР 2. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.

ПР 3. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).

ПР 4. Вміти трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

ПР 5. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі образотворчого та/або декоративного мистецтва.

ПР 6. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній та музейній справах.

ПР 7. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.

ПР 8. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПР 10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

ПР 11. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурно - мистецьких процесів.

ПР 12. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та у міжнародному професійному середовищі.

ПР 13. Вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, представляти результати діяльності у вітчизняному та зарубіжному науковому і професійному середовищі.

ПР 14. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; дотримуватися принципів академічної доброчесності; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у мистецьку практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

ПР 15. Планувати професійну діяльність у сфері образотворчого і декоративного мистецтва, реставрації відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку.

ПР 16. Розробляти та реалізовувати мистецькі проекти високого художнього рівня з використанням інформаційних цифрових технологій в контексті сучасного візуального мистецтва та інтегрувати їх в архітектурно-просторове середовище.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- закони композиції в образотворчому мистецтві;
- теоретичні засади методики створення авторського художнього витвору;

- особливості використання образотворчого матеріалу;
- особливості художнього оформлення сцени сценографії з метою найвиразнішого розкриття концепції і змісту драматичного твору та його художнього втілення
 - закони, засоби та основи композиції у самостійній діяльності;
 - закони побудови композиційних схем майбутнього твору;

володіти:

- навиками створювання самостійної композиції у різних жанрах образотворчого мистецтва;
- вмінням доводити художні витвори до виставкового варіанту;

вміти:

- підбирати робочий наочний матеріал для створення авторської композиції;
- знаходити виразні графічні та живописні засоби, що найбільш повно розкривають поставлені творчі задачі;
- користуватися художніми живописними та графічними техніками, технологіями і манерами при створенні художнього образу в композиції;
- застосовувати певні композиційні прийоми у сценографії;
- послідовно і методично вести роботу над серією графічних листів;
- послідовно і методично вести роботу над тематичною станковою і монументальною живописною композицією;
- проводити системний композиційний аналіз творів образотворчого мистецтва;
- етапи, методи і прийоми організації та виконання роботи над композицією;
- виражальні засоби передачі творчого задуму у художньому витворі.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійні
1	Тема 1. Художній образ в різних видах образотворчого мистецтва (живопис, графіка, образотворче мистецтво).	2	6	24
2	Тема 2. Особливості створення композиційних творів образотворчого мистецтва.	2	6	20
3	Тема 3. Особливості виконання завершеної композиційної роботи у станковому та монументальному мистецтві. Особливості композиційних прийомів в оформленні декорації сцени, як найвиразнішого художнього розкриття концепції драматичного твору.	2	6	20
4	Тема 4. Особливості виконання жанрових композицій, спрямованих на рішення конкретних задач при створенні дипломних робіт (індивідуально).	2	6	24
	Всього	8	24	88

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Композиція (спецкурс)» складає 60 і 100 балів і може бути досягнутий наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Курсова робота	1	15	20
Контроль знань:			
- Поточний контроль знань (доповіді, практичні роботи)	1	15	20
- Підсумковий (семестровий) контроль знань – перегляд робіт.	1	30	60
Разом		60	100

Передбачено виконання курсової роботи, яка повинна стати допоміжним матеріалом для створення будучої дипломної роботи. Формат роботи залежить від змісту твору, техніки виконання. При захисті курсової роботи повинні бути представлені усі варіанти живописних ескізів, пошуків композиції, оформлених на картоні. Методичні рекомендації щодо виконання курсової роботи представлені в методичних вказівках.[1]

Підсумковий контроль знань проводиться для всіх студентів у вигляді семестрового перегляду академічних, самостійних, графічних робіт. Критерії оцінювання семестрового перегляду: компонування, тоне, колористичне та конструктивне рішення академічних робіт; якість та кількість виконаних самостійних, графічних та курсових робіт.

Перелік питань до іспиту з навчальної дисципліни «Композиція»:

- 1) Основні закони композиції.
- 2) Закон та принцип золотого перетину в образотворчому мистецтві.
- 3) Особливості композиції жанрової картини.
- 4) Поняття «картина» в образотворчому мистецтві.
- 5) Особливості композиційної побудови в монументальному живописі.
- 6) Виразні композиційні засоби монументального живопису.
- 7) Виразні композиційні засоби станкового живопису.
- 8) Виразні композиційні засоби у сценографії.
- 9) Особливості виконання станкового живопису.
- 10) Композиція, як засіб вираження сюжетного задуму в тематичній композиції.
- 11) Художня форма, як естетична категорія.
- 12) Закон новизни, як філософської категорії.
- 13) Міжпредметний зв'язок композиції.

- 14) Просторова композиція та її особливості.
- 15) Площинна композиція.
- 16) Фронтальна композиція та її види.
- 17) Формальна композиція.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Горбенко А. О., Валюк Ю.П., Сакалюк В. М., Полнобродський В. Г. Курс лекцій з дисципліни «Композиція (спецкурс)». – Редакційно-видавничий відділ ОДАБА, 2021 р.
2. Герасімова Д.Л., Сакалюк В.М., Шилов Л.Г., Рахубенко Г.Л. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Композиція (спецкурс)». – Редакційно-видавничий відділ ОДАБА, 2018 р.
3. Кучеренко К. П., Григор'єва В.Б., Білгородська О. Є., О. М. Недошитко, Основи формальної композиції: навчальний посібник. Одеса . «Астропринт» , 2022. 99с.

Допоміжна література

1. Боднар О.Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: Монографія. Львів: НВФ «Українські технологія», 2005. 198 с
2. Ковалев Е.Ф. Золотий переріз у живопису. – К.: Вища школа, 1986.
3. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.
4. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти). Київ:Каравелла, 2004. 304с.
5. Хмельовський О.М. Теорія образотворення: Кн. 5. Композиція. Луцьк: Волинська мистецька агенція «Терен», 2005. 408 с.